Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

15. april 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – forordning (EU) nr. 604/2013 – afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse – artikel 27 – retsmiddel – hensyntagen til omstændigheder, der er indtruffet senere end afgørelsen om overførsel – effektiv domstolsbeskyttelse«

I sag C-194/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Belgien) ved afgørelse af 12. februar 2019, indgået til Domstolen den 28. februar 2019, i sagen

H.A.

mod

État belge,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling),

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, R. Silva de Lapuerta, afdelingsformændene J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen (refererende dommer), A. Kumin og N. Wahl samt dommerne E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos og N. Jääskinen,

generaladvokat: A. Rantos,

justitssekretær: fuldmægtig M. Krausenböck,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 9. november 2020,

efter at der er afgivet indlæg af:

– H.A. ved advocaat J. Hardy samt ved avocates M. El Khoury og I. Fontignie,

– den belgiske regering ved C. Pochet, M. Jacobs og P. Cottin, som befuldmægtigede, bistået af avocats D. Matray, J. Matray, S. Matray og C. Pironf,

– den nederlandske regering ved M.K. Bulterman og C.S. Schillemans, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved G. Wils og M. Condou-Durande, som befuldmægtigede,

* Processprog: fransk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 2. februar 2021,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 27 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (EUT 2013, L 180, s. 31, herefter »Dublin III-forordningen«), og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem H.A., som er tredjelandsstatsborger, og État belge (den belgiske stat) vedrørende en afgørelse fra Office des étrangers (udlændingedirektoratet, Belgien) om afslag på H.A.s ansøgning om asyl og pålæg over for denne om at forlade det belgiske område.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2013/32/EU

3 Artikel 46, stk. 1 og 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26. juni 2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse (EUT 2013, L 180, s. 60) bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at ansøgere har ret til effektive retsmidler ved en domstol eller et domstolslignende organ i forbindelse med følgende:

a) en afgørelse, der er truffet om deres ansøgning om international beskyttelse, herunder en afgørelse:
   i) om at betragte en ansøgning som grundløs hvad angår flygtningestatus og/eller subsidiær beskyttelsesstatus
   ii) om afvisning […]
   iii) truffet ved en medlemsstats grænse eller i dens transitområder […]
   iv) om at undlade at foretage en behandling […]

b) et afslag på genoptagelse af behandlingen af en ansøgning, efter at den er afbrudt […]

c) en afgørelse […] om fratagelse af international beskyttelse.

[…]

3. For at efterkomme stk. 1 sikrer medlemsstaterne, at effektive retsmidler omfatter en fuldstændig og ex-nunc-undersøgelse af både faktiske og retlige omstændigheder, […] i det mindste i klageprocedurer ved en domstol eller et domstolslignende organ i første instans.«

Dublin III-forordningen

4 Følgende fremgår af 4., 5. og 19. betragtning til Dublin III-forordningen:

»(4) I konklusionerne fra [Det Europæiske Råds særlige møde i] Tammerfors [(Finland) den 15. og 16. oktober 1999] præciseres det også, at det fælles europæiske asylsystem på kort sigt bør omfatte en klar og brugbar metode til fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning.

(5) En sådan metode bør baseres på kriterier, der er objektive og retfærdige for både medlemsstaterne og de pågældende personer. Den bør især gøre det muligt hurtigt at afgøre, hvilken medlemsstat der er ansvarlig, for at sikre en effektiv adgang til procedurerne om meddelelse af international beskyttelse og for ikke at bringe målet om en hurtig behandling af ansøgninger om international beskyttelse i fare.

[…]

(19) For at sikre en effektiv beskyttelse af de pågældende personers rettigheder bør der fastlægges retsgarantier og en ret til adgang til effektive retsmidler i forbindelse med afgørelser vedrørende overførsler til den ansvarlige medlemsstat, jf. navnlig [chartrets] artikel 47 […]. Med henblik på at sikre, at folkeretten overholdes, bør adgangen til effektive retsmidler i forbindelse med sådanne afgørelser omfatte både undersøgelsen af anvendelsen af denne forordning og af den retlige og faktiske situation i den medlemsstat, som ansøgeren overføres til.«

5 Forordningens artikel 2 fastsætter:

»I denne forordning forstås ved:

[…]

g) »familiemedlemmer«: for så vidt familien allerede eksisterede i hjemlandet, følgende medlemmer af ansøgerens familie, der opholder sig på medlemsstaternes område:

– ansøgerens ægtefælle eller ugifte partner i et fast forhold […]

– mindreårige børn af par som omhandlet i første led eller af ansøgeren […]

– såfremt ansøgeren er mindreårig og ugift: ansøgerens far, mor eller en anden voksen, der er ansvarlig for ansøgeren […]

– såfremt personen med international beskyttelse er mindreårig og ugift: ansøgerens far, mor eller en anden voksen, der er ansvarlig for den pågældende […]«

6 Nævnte forordnings artikel 10 bestemmer:

»Hvis ansøgeren har et familiemedlem i en medlemsstat, om hvis ansøgning om international beskyttelse i den pågældende medlemsstat der endnu ikke er truffet en første afgørelse med hensyn til substans, er denne medlemsstat ansvarlig for behandlingen af ansøgningen om international beskyttelse, forudsat at de pågældende skriftligt har udtrykt ønske herom.«

7 Samme forordnings artikel 17 præciserer:

»1. Uanset artikel 3, stk. 1, kan enhver medlemsstat beslutte at behandle en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs, selv om behandlingen af ansøgningen ikke påhviler den efter kriterierne i denne forordning.

[…]

2. Den medlemsstat, hvor en ansøgning om international beskyttelse er indgivet, […] eller den ansvarlige medlemsstat, kan når som helst, inden der træffes en første substansafgørelse, anmode en anden medlemsstat om at overtage en ansøger med henblik på at sammenføre familierelationer, af humanitære årsager, navnlig baseret på familiemæssige eller kulturelle hensyn, selv om denne anden medlemsstat ikke er ansvarlig efter kriterierne i artikel 8-11 og 16. De pågældende skal give deres skriftlige samtykke.

[…]«

8 Dublin III-forordningens artikel 27 har følgende ordlyd:

»1. Ansøgeren […] har ret til effektive retsmidler i form af klage eller indbringelse for en domstol eller et domstolslignende organ af de faktiske og retlige forhold mod en afgørelse om overførsel.

2. Medlemsstaterne fastsætter en rimelig frist, inden for hvilken den pågældende kan udøve retten til effektive retsmidler efter stk. 1.

3. Med henblik på tilfælde, hvor afgørelser om overførsel påklages eller indbringes, skal det i medlemsstaternes nationale lovgivning fastsættes, at:

a) klagen eller indbringelsen giver personen ret til at forblive på den pågældende medlemsstats område, indtil resultatet af klagen eller indbringelsen for en domstol foreligger, eller

b) overførslen suspenderes automatisk, og at denne suspension udløber efter en vis rimelig periode, i løbet af hvilken en domstol eller et domstolslignende organ efter nøje og stringent undersøgelse skal have truffet en afgørelse om at tillægge en klage eller indbringelse opsættende virkning, eller

c) den pågældende har lejlighed til inden for en rimelig frist at anmode en domstol eller et domstolslignende organ om at udsætte gennemførelsen af afgørelsen om overførsel, indtil der foreligger et resultat af vedkommendes klage eller indbringelse. Medlemsstaterne sikrer, at der findes effektive retsmidler ved at udsætte overførslen indtil afgørelsen om den første anmodning om udsættelse er truffet. […]

4. Medlemsstaterne kan fastsætte, at de kompetente myndigheder på eget initiativ kan beslutte at udsætte gennemførelsen af afgørelsen om overførsel, indtil resultatet af klagen eller indbringelsen foreligger.

5. Medlemsstaterne sikrer, at den pågældende har adgang til retshjælp og om nødvendigt til sproglig bistand.

6. Medlemsstaterne sikrer, at retshjælp på anmodning ydes gratis, når den pågældende ikke selv har råd til at betale omkostningerne. […]«

Belgisk ret

9 Artikel 39/2 i loi du 15 décembre 1980, sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (lov af 15.12.1980 om udlændinges indrejse, ophold, etablering og udvisning) (*Moniteur belge* af 31.12.1980, s. 14584) bestemmer i stk. 2:

»Conseil [du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager, Belgien)] træffer afgørelse ved dom i annullationssøgsmål, der er anlagt som følge af, at væsentlige formforskrifter eller formforskrifter, hvis tilsidesættelse medfører ugyldighed, er blevet tilsidesat, eller som følge af magtoverskridelse eller magtfordrejning.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

10 Den 22. maj 2017 indgav H.A. en ansøgning om asyl i Belgien.

11 Efter den 31. maj 2017 at have hørt H.A. anmodede udlændingedirektoratet den 22. juni samme år de spanske myndigheder om at overtage H.A.

12 Den 4. juli 2017 accepterede de spanske myndigheder denne anmodning om overtagelse af H.A.

13 Den 1. august 2017 gav udlændingedirektoratet afslag på asylansøgningen indgivet af H.A. og gav denne pålæg om at forlade det belgiske område.

14 H.A. anlagde den 25. august 2017 sag til prøvelse af denne afgørelse ved Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager), idet han bl.a. gjorde gældende, at hans bror var ankommet til Belgien den 22. august samme år, at han havde indgivet en asylansøgning dér, og at det var afgørende, at deres respektive ansøgninger blev behandlet samlet for at sikre en retfærdig sagsbehandling.

15 Ved dom af 30. november 2017 frifandt denne ret sagsøgte. Denne dom var delvis støttet på konstateringen af, at omstændighederne vedrørende H.A.s brors ankomst til Belgien var indtruffet efter vedtagelsen af udlændingedirektoratets omtvistede afgørelse og derfor ikke kunne tages i betragtning ved bedømmelsen af lovligheden af denne afgørelse.

16 Den 28. december 2017 har H.A. iværksat kassationsanke ved den forelæggende ret til prøvelse af denne dom. Til støtte for sin kassationsanke har H.A. gjort gældende, at Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager) har tilsidesat hans ret til effektive retsmidler, som den følger af Dublin III-forordningens artikel 27 og chartrets artikel 47, idet denne domstol afviste at tage hensyn til omstændigheder, der var indtruffet senere end en afgørelse om overførsel med henblik på prøvelsen af denne afgørelses lovlighed.

17 På denne baggrund har Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Belgien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal [Dublin III-forordningens] artikel 27 i sig selv og sammenholdt med [chartrets] artikel 47 fortolkes således, at den for at sikre retten til effektive retsmidler pålægger den nationale ret i givet fald at tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet senere end en afgørelse om »Dublinoverførsel«?«

Om hovedsagens genstand fortsat består

18 Den belgiske regering har gjort gældende, at der ikke længere er anledning til at træffe afgørelse om anmodningen om præjudiciel afgørelse. H.A. har nemlig ikke længere interesse i at iværksætte kassationsanke, eftersom de belgiske myndigheder den 31. januar 2019 påbegyndte behandlingen af hans ansøgning om international beskyttelse og meddelte ham asyl den 28. august samme år.

19 På Domstolens opfordring om at oplyse den om, hvorvidt den forelæggende ret stadig var af den opfattelse, at en besvarelse af dens spørgsmål fortsat var nødvendig for at kunne træffe afgørelse i tvisten i hovedsagen, har denne ret svaret, at den ønsker at fastholde sin anmodning om præjudiciel afgørelse.

20 Denne ret har i denne henseende bl.a. præciseret, at kassationsanken i hovedsagen stadig har en genstand, for så vidt som den vedrører en retsafgørelse, som ingen faktisk omstændighed kan fjerne fra retsordenen. På dette grundlag er den forelæggende ret af den opfattelse, at såfremt de forhold, som den belgiske regering har påberåbt sig, er korrekte, vil spørgsmålet om H.A.s fortsatte interesse i at opnå kassation af den indankede dom i hovedsagen faktisk kunne opstå. Det er imidlertid ikke muligt for den forelæggende ret ex officio og uden kontradiktorisk behandling at afgøre, at denne interesse ikke længere består, og at besvarelsen af det forelagte spørgsmål ikke længere er nødvendig for afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

21 Det bemærkes i denne henseende, at det følger af Domstolens faste praksis, at proceduren efter artikel 267 TEUF er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre de for dem verserende tvister (dom af 12.3.1998, Djabali, C-314/96, EU:C:1998:104, præmis 17, og af 19.11.2019, A.K. m.fl. (Den øverste domstols disciplinærafdelings uafhængighed), C-585/18, C-624/18 og C-625/18, EU:C:2019:982, præmis 69).

22 Det følger ligeledes af Domstolens faste praksis, at det inden for rammerne af samarbejdet mellem Domstolen og de nationale retter i henhold til artikel 267 TEUF udelukkende tilkommer de nationale retter, for hvilke tvisten er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af de konkrete omstændigheder i hver sag at vurdere såvel, om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at de kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, de forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 24.11.2020, Openbaar Ministerie (Dokumentfalsk), C-510/19, EU:C:2020:953, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).

23 Da den forelæggende ret er af den opfattelse, at den i henhold til retsplejereglerne i belgisk ret fortsat er forpligtet til at træffe afgørelse i tvisten i hovedsagen, må det fastslås, at denne tvist fortsat verserer for denne ret, og at Domstolens besvarelse af det forelagte spørgsmål fortsat er nødvendig for afgørelsen af den nævnte tvist.

24 Anmodningen om præjudiciel afgørelse antages følgelig til realitetsbehandling.

Om det præjudicielle spørgsmål

25 Med sit præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, i givet fald sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den ret, ved hvilken der er anlagt et søgsmål med påstand om annullation af en afgørelse om overførsel, ikke i forbindelse med behandlingen af denne sag kan tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af denne afgørelse.

26 Indledningsvis bemærkes, at i det omfang den belgiske regering i retsmødet har gjort gældende, at de belgiske retsplejeregler er i overensstemmelse med EU-retten, for så vidt som de fastsætter, at den kompetente ret er forpligtet til i forbindelse med behandlingen af en sag med påstand om annullation af en afgørelse om overførsel at tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet senere end vedtagelsen af denne afgørelse, og som er afgørende for den korrekte anvendelse af Dublin III-forordningen, skal Domstolen i henhold til kompetencefordelingen mellem Unionens retsinstanser og de nationale retter tage hensyn til de faktiske omstændigheder og de retsregler, som ifølge forelæggelsesafgørelsen er baggrunden for de præjudicielle spørgsmål. En anmodning om præjudiciel afgørelse kan således ikke behandles på grundlag af den fortolkning af national ret, som en medlemsstats regering støtter sig på (jf. i denne retning dom af 21.6.2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, præmis 25).

27 Den forelæggende ret har imidlertid gjort det klart, at en forvaltningsdomstol, ifølge dens fortolkning af belgisk ret, i forbindelse med behandlingen af et søgsmål anlagt med påstand om annullation af en afgørelse om overførsel, skal tage stilling til lovligheden af denne afgørelse, således som den er truffet af den pågældende administrative myndighed, dvs. på grundlag af de oplysninger, som denne myndighed er i besiddelse af, uden at kunne tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af nævnte afgørelse.

28 Den belgiske regerings fortolkning af de belgiske retsplejeregler kan derfor ikke lægges til grund af Domstolen i den foreliggende præjudicielle sag.

29 Den belgiske og den nederlandske regering samt Europa-Kommissionen har desuden gjort gældende, at de omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af den i hovedsagen omhandlede afgørelse om overførsel, som H.A. har påberåbt sig, ikke var afgørende for den korrekte anvendelse af Dublin III-forordningen.

30 Det er i denne henseende korrekt – uden at dette berører den pågældende medlemsstats eventuelle brug af en diskretionær klausul som fastsat i Dublin III-forordningens artikel 17 – at den omstændighed, at broderen til en ansøger om international beskyttelse ankommer, henset til definitionen af begrebet »familiemedlemmer«, der er indeholdt i denne forordnings artikel 2, litra g), til den anmodende medlemsstat, ikke kan begrunde anvendelsen af nævnte forordnings artikel 10, som vedrører det tilfælde, hvor ansøgeren i en medlemsstat har et familiemedlem, hvis ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet i denne medlemsstat, endnu ikke har været genstand for en første afgørelse vedrørende realiteten.

31 Denne konstatering giver imidlertid ikke den forelæggende ret et tilstrækkeligt svar, der gør det muligt for den at træffe afgørelse om den kassationsanke, som er indbragt for den, eftersom denne ret har præciseret, at den i forbindelse med behandlingen af denne kassationsanke skal afgøre, om Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager) var forpligtet til at tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet senere end vedtagelsen af den omtvistede afgørelse om overførsel, uden at kunne vurdere, om de omstændigheder, som H.A. konkret set havde påberåbt sig for denne sidstnævnte ret, kunne påvirke afgørelsen af, hvilken medlemsstat der var ansvarlig.

32 Henset til den problematik, som den forelæggende ret således skal tage stilling til i hovedsagen, skal det bemærkes, at Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, bestemmer, at en person, der er omfattet af en afgørelse om overførsel, har ret til effektive retsmidler i form af klage eller indbringelse for en domstol eller et domstolslignende organ af de faktiske og retlige forhold mod denne afgørelse.

33 Rækkevidden af disse retsmidler er præciseret i 19. betragtning til denne forordning, hvoraf det fremgår, at med henblik på at sikre, at folkeretten overholdes, bør adgangen til effektive retsmidler i forbindelse med afgørelser om overførsel, der er indført med nævnte forordning, omfatte både

undersøgelsen af anvendelsen af samme forordning og af den retlige og faktiske situation i den medlemsstat, som ansøgeren overføres til (dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 37, og af 2.4.2019, H. og R., C-582/17 og C-583/17, EU:C:2019:280, præmis 39).

34 Henset til bl.a. den generelle udvikling, som systemet til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet i en af medlemsstaterne, har undergået som følge af vedtagelsen af Dublin III-forordningen og til denne forordnings målsætninger, skal denne forordnings artikel 27, stk. 1, fortolkes således, at den sag, der kan anlægges i henhold hertil til prøvelse af en afgørelse om overførsel, skal kunne omfatte såvel iagttagelsen af reglerne vedrørende tildelingen af ansvaret for at behandle en ansøgning om international beskyttelse som overholdelsen af de proceduremæssige garantier, der er fastsat i den nævnte forordning (dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 38, og af 2.4.2019, H. og R., C-582/17 og C-583/17, EU:C:2019:280, præmis 40).

35 Domstolen har i øvrigt fastslået, at henset dels til det formål, som er nævnt i 19. betragtning til Dublin III-forordningen, om at sikre en effektiv beskyttelse af de pågældende personer i overensstemmelse med chartrets artikel 47, dels til det i 5. betragtning til forordningen nævnte formål om at sikre en hurtig afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, skal ansøgeren have adgang til effektive og hurtige retsmidler, som gør det muligt for vedkommende at påberåbe sig omstændigheder, som er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel, såfremt hensyntagen til disse har afgørende betydning for den korrekte anvendelse af denne forordning (jf. i denne retning dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 44, og af 25.1.2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, præmis 31).

36 Det fremgår ligeledes af Domstolens praksis, at en national lovgivning, som giver en ansøger om international beskyttelse mulighed for at påberåbe sig omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel i forbindelse med en sag anlagt til prøvelse af denne afgørelse, opfylder dette krav om at sikre hurtige og effektive retsmidler (jf. i denne retning dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 45, og af 25.1.2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, præmis 32).

37 Sidstnævnte retspraksis indebærer imidlertid ikke, at medlemsstaterne i henhold til Dublin III-forordningens artikel 27 nødvendigvis skal organisere deres retsbeskyttelsesordning på en sådan måde, at kravet om, at der tages hensyn til afgørende omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel, som er nævnt i nærværende doms præmis 35, skal garanteres i forbindelse med behandlingen af det søgsmål, der gør det muligt at anfægte lovligheden af afgørelsen om overførsel.

38 EU-lovgiver har nemlig kun harmoniseret visse af de processuelle regler for klage eller prøvelse af en afgørelse om overførsel eller om fornyet prøvelse – på grundlag af de faktiske eller retlige forhold – ved en domstol eller et domstolslignende organ, som den pågældende person skal have adgang til.

39 Selv om Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, og 19. betragtning hertil i denne henseende bidrager til at definere genstanden for en sådan klage og fastsætter, at den skal kunne indbringes for en domstol eller et domstolslignende organ, indeholder denne forordnings artikel 27, stk. 2-6, kun præciseringer med hensyn til den frist, inden for hvilken nævnte klage skal kunne indgives, betingelserne for udsættelse af gennemførelsen af afgørelsen om overførsel, når der er indgivet en sådan klage, og den retshjælp, som den pågældende person skal have adgang til.

40 Dublin III-forordningens artikel 27 præciserer derimod ikke, om den klageadgang, som er fastsat heri, nødvendigvis indebærer, at den ret, der skal tage stilling til klagen, kan foretage en bedømmelse ex nunc af lovligheden af afgørelsen om overførsel.

41 Formuleringen af denne artikel 27 adskiller sig således fra formuleringen af artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32, der blev vedtaget samme dag som Dublin III-forordningen i forbindelse med den generelle revision af det fælles europæiske asylsystem, hvoraf det fremgår, at adgangen til effektive retsmidler til prøvelse af de i dette direktivs artikel 46, stk. 1, omhandlede retsakter, som ikke omfatter afgørelser om overførsel, omfatter en »fuldstændig og ex-nunc-undersøgelse af både faktiske og retlige omstændigheder«.

42 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at det i mangel af EU-retlige bestemmelser på området i medfør af princippet om procesautonomi tilkommer hver enkelt medlemsstat i sin interne retsorden at fastsætte de processuelle regler for sagsanlæg til sikring af beskyttelsen af borgernes rettigheder, dog på den betingelse, at disse ikke må være mindre gunstige end dem, som regulerer tilsvarende situationer, der er underlagt national ret (ækvivalensprincippet), og at de i praksis ikke umuliggør eller uforholdsmæssigt vanskeliggør udøvelsen af rettigheder, der er tillagt ved EU-retten (effektivitetsprincippet) (jf. i denne retning dom af 18.6.2002, HI, C-92/00, EU:C:2002:379, præmis 67, af 13.12.2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, præmis 26, og af 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Afvisning af en fornyet ansøgning – klagefrist), C-651/19, EU:C:2020:681, præmis 34).

43 Det skal ligeledes bemærkes, at medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten, er forpligtet til at sikre iagttagelse af den adgang til effektive retsmidler, som er fastsat i chartrets artikel 47, stk. 1, som udgør en bekræftelse af princippet om effektiv domstolsbeskyttelse (dom af 19.12.2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, præmis 34).

44 Hvad for det første angår ækvivalensprincippet kræver dette princip, at alle de bestemmelser, der finder anvendelse på søgsmål, finder anvendelse uden forskel på søgsmål, der vedrører tilsidesættelse af EU-retten, og lignende søgsmål, der vedrører tilsidesættelse af national ret (dom af 15.3.2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

45 Hvad for det andet angår effektivitetsprincippet skal det fremhæves, at et søgsmål anlagt med påstand om annullation af en afgørelse om overførsel, inden for rammerne af hvilket den ret, for hvilken sagen er indbragt, ikke kan tage hensyn til omstændigheder, der er indtrådt efter vedtagelsen af denne afgørelse, og som er afgørende for den korrekte anvendelse af Dublin III-forordningen, ikke sikrer en tilstrækkelig domstolsbeskyttelse, der gør det muligt for den berørte person at udøve de rettigheder, som den pågældende har i henhold til denne forordning og chartrets artikel 47.

46 Som generaladvokaten har anført i punkt 82 og 85 i forslaget til afgørelse, kan det imidlertid ikke udelukkes, at en tilstrækkelig domstolsbeskyttelse kan sikres, inden for rammerne af det nationale retssystem betragtet i sin helhed, på en anden måde end ved, at der tages hensyn til afgørende omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel i forbindelse med behandlingen af en klage indgivet til prøvelse af denne afgørelses lovlighed.

47 Med henblik på at give den berørte person en tilstrækkelig domstolsbeskyttelse skal et særligt retsmiddel, der er forskellig fra den klageadgang, der er nævnt i den foregående præmis, i praksis sikre denne person muligheden for at opnå, at den anmodende medlemsstats kompetente myndigheder ikke kan gennemføre overførslen af den nævnte person til en anden medlemsstat, når der foreligger omstændigheder, der er indtruffet senere end afgørelsen om overførsel, og som er til hinder for gennemførelsen heraf. Det nævnte retsmiddel skal ligeledes, når en omstændighed, der er indtruffet senere end afgørelsen om overførsel, indebærer, at den anmodende medlemsstat er ansvarlig, sikre, at denne medlemsstats kompetente myndigheder er forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at anerkende dette ansvar og for straks at indlede behandlingen af den anmodning om international beskyttelse, som den pågældende person har indgivet (jf. i denne retning dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 43).

48 Det følger heraf, at iværksættelsen af det særlige retsmiddel, der gør det muligt at tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel, og som er afgørende for den korrekte anvendelse af Dublin III-forordningen, skal være mulig, når sådanne omstændigheder er indtruffet, men uden at denne iværksættelse er underlagt en betingelse om, at den pågældende person frihedsberøves, eller om, at gennemførelsen af den pågældende afgørelse om overførsel er nært forestående.

49 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, sammenholdt med 19. betragtning hertil, og chartrets artikel 47 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den ret, ved hvilken der er anlagt et søgsmål med påstand om annullation af en afgørelse om overførsel, ikke i forbindelse med behandlingen af denne sag kan tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af denne afgørelse, og som er afgørende for den korrekte anvendelse af denne forordning, medmindre denne lovgivning fastsætter adgang til et særligt retsmiddel, der gør det muligt at foretage en ex-nunc-undersøgelse af den pågældende persons situation, hvis resultat er bindende for de kompetente myndigheder, og hvilket retsmiddel kan udøves, efter at sådanne omstændigheder er indtruffet, og som navnlig hverken er underlagt en betingelse om, at denne person frihedsberøves, eller om, at gennemførelsen af nævnte afgørelse er nært forestående.

Sagsomkostninger

50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 27, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne, sammenholdt med 19. betragtning hertil, og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, hvorefter den ret, ved hvilken der er anlagt et søgsmål med påstand om annullation af en afgørelse om overførsel, ikke i forbindelse med behandlingen af denne sag kan tage hensyn til omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af denne afgørelse, og som er afgørende for den korrekte anvendelse af denne forordning, medmindre denne lovgivning fastsætter adgang til et særligt retsmiddel, der gør det muligt at foretage en ex-nunc-undersøgelse af den pågældende persons situation, hvis resultat er bindende for de kompetente myndigheder, og hvilket retsmiddel kan udøves, efter at sådanne omstændigheder er indtruffet, og som navnlig hverken er underlagt en betingelse om, at denne person frihedsberøves, eller om, at gennemførelsen af nævnte afgørelse er nært forestående.

Underskrifter